

Een kijkje achter de deuren van het stadhuis & in de persoonsgegevenskluis
Het zorgvuldig verwerken van persoonsgegevens binnen de gemeente Oosterhout, hoe doen wij dat?

Hoofdstuk 1

Als bestuursorgaan, bedrijf of persoon mag je niet zomaar persoonsgegevens van anderen (betrokkenen) verwerken. Daarvoor moet immers een wettelijke grondslag zijn. Een grondslag wil zeggen een bevoegdheid op basis waarvan de gegevens verwerkt mogen worden. Deze grondslagen worden vernoemd in de Algemene verordening gegevensbescherming, afgekort de AVG. Aan de hand van de grondslagen vanuit de AVG kan de gemeente Oosterhout haar taken uitvoeren en dus ook uw persoonsgegevens verwerken. Deze taken worden uitgevoerd door de afdelingen van de gemeente Oosterhout waar in totaal meer dan 500 ambtenaren en medewerkers werkzaam zijn. Al deze ambtenaren en medewerkers proberen elke dag weer om hun taak zo goed mogelijk uit te voeren door te handelen volgens alle wettelijke bepalingen en met inachtneming van alle belangen.

De rol van de gemeente op het gebied van o.a. openbare orde & veiligheid verandert. Veiligheidsinstanties roepen de gemeente op om signalen uit de samenleving over vermoedelijke radicalisering door te geven en gegevens te verzamelen die te maken hebben met het ondermijnen van een goed functionerende overheid. De vraag is niet of de gemeente Oosterhout daaraan medewerking gaat verlenen, maar eerder onder welke (privacybeschermende) voorwaarden. Om een juiste handelswijze te garanderen moeten afspraken worden gemaakt omtrent de uitvoering.

In het bestuursakkoord van 2018-2022 is vastgesteld dat binnen de gemeente Oosterhout informatiegestuurd moet worden gewerkt. Dit betekent dat de persoonsgegevens worden verwerkt om op deze manier in te spelen op de maatschappelijke behoefte. Het snel en efficiënt inspelen op de wens van de burger is een prachtig ideaal, maar mag geen inbeuk op de persoonlijke levenssfeer van de burger maken. Om de integriteit van de burger te beschermen worden de gegevens in de meeste gevallen enkel statistisch verwerkt. Wanneer gegevens statistisch worden verwerkt wil dit zeggen dat de gegevens niet op persoonsniveau (en dus niet herleidbaar is naar een persoon) worden gerapporteerd. Als daar wel noodzaak voor is wordt dit onderbouwd met een wettelijke grondslag en een duidelijk omschreven doel. Informatiegestuurd werken is het continue proces waarmee organisaties op gerichte wijze ruwe data verzamelen, registreren, analyseren en de daaruit resulterende informatie en kennis in besluitvormingsprocessen toepassen om de prestaties van de organisatie te verbeteren.¹ Om daadwerkelijk informatiegestuurd te gaan werken moeten bevoegdheden worden toebedeeld aan de afdelingen. Bij het toebedelen van de bevoegdheden staan een aantal uitgangspunten centraal:

- het takenpakket van de medewerker en in hoeverre de gegevens noodzakelijk zijn voor de werkzaamheden;
- doelbinding: gegevens worden uitsluitend voor een vooraf bepaald gerechtvaardigd doel gebruikt;
- proportionaliteit: niet meer gegevens gebruiken dan strikt noodzakelijk is; en
- subsidiariteit: kan het doel zonder de verwerking van uw persoonsgegevens worden bereikt, dan geniet die methodiek de voorkeur.

Om een beeld te krijgen van de werkwijze van de gemeente Oosterhout met betrekking tot de verwerking van uw persoonsgegevens moeten we naar meerdere aspecten kijken. Als eerste worden de **grondslagen** van de AVG besproken in hoofdstuk 2. Vervolgens verdiepen we ons in de **beveiliging** van

---

¹ Bron: https://www.deintelligenteorganisatie.nl/de-intelligente-organisatie/?_ga=2.33499069.2044482152.1567061888-1191455378.1567061888

de persoonsgegevens. Dit wordt in hoofdstuk 3 besproken. De verwerking van persoonsgegevens door de afdelingen wordt in het laatste en tevens 4de hoofdstuk besproken.

Hoofdstuk 2

De grondslagen van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Op basis van de AVG mag de gemeente Oosterhout gegevens van haar burgers verwerken. In een aantal gevallen is de gemeente zelfs wettelijke verplicht gegevens van haar burgers te verwerken, maar wanneer is hier nu sprake van? De AVG kent 6 grondslagen voor het verwerken van persoonsgegevens. Wanneer een van deze 6 grondslagen van toepassing is, kunnen persoonsgegevens worden verwerkt. Een van deze 6 grondslagen kan aangewend worden indien:

1. er *toestemming* is van de betrokken persoon voor de specifieke verwerking van zijn of haar persoonsgegevens.
2. de gegevensverwerking is noodzakelijk voor de *uitvoering van een overeenkomst*. De persoon waarvan de persoonsgegevens worden verwerkt, moet wel een deelnemende partij zijn in de overeenkomst.
3. de gegevensverwerking is noodzakelijk voor het nakomen van *een wettelijke verplichting*. De gemeente Oosterhout moet aan meerdere wettelijke verplichtingen voldoen waarbij het noodzakelijk is data te verwerken. Een voorbeeld is het verwerken van de gegevens van de burger in de basisregistratie voor personen.
4. de gegevensverwerking is noodzakelijk *ter bescherming van de vitale belangen*. Met vitaal belang wordt levensbelang bedoeld.
5. de gegevensverwerking is *noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of uitoefening van openbaar gezag*. Op deze grondslag kan alleen een beroep worden gedaan indien het gaat om een publieke taak in het kader van het algemeen belang of openbaar gezag. Hierbij is te denken aan het ophangen van camera's om de veiligheid van de burger te waarborgen. Het algemeen belang (veiligheid) valt onder het gezag van de burgemeester.
6. de gegevensverwerking is noodzakelijk voor vervulling van *gerechtvaardigde belangen*. In beginsel kan een overheidsinstantie geen gebruik maken van deze grondslag voor de uitvoering van haar taken.

De afdelingen van de gemeente Oosterhout mogen dus persoonsgegevens verwerken zolang dit op basis van een van de 6 grondslagen plaatsvindt. Daarnaast moet de verwerking ook noodzakelijk zijn om een doel te verwezenlijken.

Hoofdstuk 3

Beveiliging van de verwerkte persoonsgegevens:

Het respecteren van de privacy van de burger is niet voldoende om op een juiste manier persoonsgegevens te verwerken. De verwerking moet ook veilig gebeuren. Wanneer de verwerking niet veilig plaatsvindt, wordt er alsnog een inbreuk gemaakt op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkenen. Dit zou betekenen dat onbevoegden toegang zouden kunnen krijgen tot de verwerkte gegevens. Om te zorgen dat dit niet gebeurt moet de informatie worden beveiligd. Informatiebeveiliging is het geheel van maatregelen die de beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van alle vormen van informatie binnen de gemeente Oosterhout garanderen. Het doel hiervan is de verwerkingsprocessen te waarborgen en de eventuele gevolgen van beveiligingsincidenten te beperken. Het gaat er dus om welke maatregelen genomen moeten worden om de risico's op een inbreuk op een verwerkingsproces zo klein mogelijk maken. Deze processen kunnen virtueel zijn, een voorbeeld hiervan is het werken met veilige software. Informatiebeveiliging heeft ook betrekking op het fysieke aspect. Zo worden geen onbekenden het stadhuis binnengelaten en wordt er gewerkt met toegangspassen. Om te zorgen dat de gemeente Oosterhout op al deze gebieden voldoet aan de gestelde eisen, volgt de gemeente Oosterhout de Baseline Informatiebeveiliging Gemeenten (BIG) (vanaf 2020 de BIO). De BIG is opgesteld door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, afgekort de VNG. De BIG is een veiligheidsnorm waar de overheid m.b.t. op gegevensbeveiliging aan moet voldoen. Om deze norm na te streven worden op alle afdelingen jaarlijks controles gehouden omtrent de beveiliging van de verwerkingsprocessen. Aan de hand van deze controles worden verbeterpunten opgesteld om het proces te verbeteren. De gemeente Oosterhout heeft een **beveiligingsbeleid**² opgesteld. Het beleid is te raadplegen op de website.

Wanneer er ondanks alle maatregelen toch een beveiligingsincident plaatsvindt, spreken we van een datalek. De persoonsgegevens zijn dan toegankelijk voor onbevoegden. Dit kan meerdere oorzaken hebben. De gegevens kunnen per ongeluk verloren zijn gegaan of een onbevoegden heeft zichzelf toegang weten te verschaffen tot de gegevens. Wanneer een inbreuk op persoonsgegevens wordt geconstateerd binnen de gemeente Oosterhout wordt de functionaris gegevensbescherming onmiddellijk ingelicht. De gemeente Oosterhout handelt volgens haar **datalekprotocol**. Als eerste wordt de schade beperkt. Op welke manier dit gebeurt ligt aan het soort datalek. Zodra de gegevens veilig zijn gesteld wordt onderzocht:

1. wat de (vermeende) oorzaak is van de inbreuk;
2. wat het (vooralsnog bekende en/of te verwachten) gevolg is;
3. groep personen van wie gegevens betrokken zijn bij de inbreuk;
4. het soort of de soorten persoonsgegevens die betrokken zijn bij de inbreuk;
5. partijen betrokken bij het incident; en
6. of de gegevens versleuteld, gehasht of op een andere manier onbegrijpelijk of ontoegankelijk zijn gemaakt voor onbevoegden.

Wanneer het om een omvangrijk datalek gaat worden zowel de betrokkenen (dit kan de burger maar ook een ambtenaar zijn) en de nationale toezichthouder ingelicht. De gemeente Oosterhout neemt maatregelen om vergelijkbare beveiligingsincidenten in de toekomst te voorkomen of verkleinen.

---

² https://www.oosterhout.nl/fileadmin/afbeeldingen/AM/Informatiebeveiligingsbeleid__002_.pdf

Hoofdstuk 4

De afdelingen en hun verwerkingsgrondslagen:

De afdelingen binnen de gemeente Oosterhout verwerken de persoonsgegevens van de burger voor de uitvoering van hun taken en bevoegdheden, maar wat zijn deze taken en bevoegdheden eigenlijk? In deze paragraaf worden de afdelingen kort geïntroduceerd en de verwerkingsgrondslagen besproken. Voor een specifiek overzicht van de soort gegevens die worden verwerkt, is het mogelijk het **register van verwerkingen** te raadplegen op de website van de gemeente Oosterhout. De afdelingen van de gemeente Oosterhout zijn:³

Bestuur, control en advies;

De afdeling Bestuur, Control en Advies (BCA) draagt zorg voor de sturing, kaderstelling, advisering en toetsing gericht op het gebied van bedrijfsmiddelen personeel, organisatie, financiën en informatiemanagement (inclusief informatiebeveiliging). Hiernaast draagt de afdeling Bestuur Control en Advies zorg voor de advisering en control op het gebied van:

- Beleidscoördinatie;
- Bestuursondersteuning;
- Strategieontwikkeling op concernniveau;
- Deelnemingen/gemeenschappelijke regelingen;
- Intergemeentelijke samenwerking;
- Kwaliteitsontwikkeling; en
- Belastingen (BWB en fiscale advisering)
- Interne controle

De afdeling ondersteunt directie en college in hun verantwoordelijkheid voor bedrijfsvoering en de aansturing van de organisatie.

Onder de afdeling BCA valt ook het team Gegevensmanagement. Door middel van centraal ingericht gegevensmanagement kunnen onderlinge verbindingen worden gemaakt tussen de verschillende gegevenssets. Bij het verzamelen, bewerken, uitvragen en gebruiken van gegevens komen veel vraagstukken kijken op het gebied van bijvoorbeeld kwaliteit, privacy, dienstverlening en informatiebeveiliging. Binnen het team Gegevensmanagement zitten verschillende specialisten die zich met die vraagstukken bezig houden.

Grondslag voor verwerking:

De persoonsgegevens die door deze afdeling worden verwerkt, worden verwerkt op basis van een wettelijke plicht. Hierbij is te denken aan het opstellen van de jaarrekening en begrotingen. Deze wettelijke verplichtingen vloeien voort uit een wet. De meeste van deze gegevens zijn niet op persoonsniveau terug te herleiden, met andere woorden aan de hand van de gegevens kan niet langer worden achterhaald van wie ze afkomstig zijn. Deze afdeling verwerkt gegevens op hoger niveau om op deze manier vast te kunnen stellen wat er op gemeentelijk niveau plaatsvindt. De gegevens worden bewaard conform de wettelijke verplichtingen. De gegevens zijn toegankelijk voor partijen en ambtenaren die voor de uitvoering van hun functie dergelijke gegevens nodig hebben. Daarnaast wordt op de afdeling BCA binnen het team Gegevensmanagement data-analyses gemaakt. Aan de hand van deze analyses kan worden bepaald welke (publieke) voorzieningen in de toekomst getroffen moeten worden om de burger zo goed mogelijk te voorzien. Met name voor het handhaven van de openbare orde en het afstemmen van de sociale voorzieningen, is een goede toekomstige voorspelling van noodzakelijk (rechts)handelingen van groot belang. Voordat persoonsgegevens worden gebruikt om een analyse te maken, wordt gekeken welke maatregelen moeten worden genomen om een beveiligd platform te kunnen creëren en de verwerking zo rechtmatig, behoorlijk en transparant is. Als het niet

---

³<https://www.oosterhout.nl/bestuur-organisatie/organisatie/afdelingen/>

nodig is om persoonsgegevens als herleidbaar te verwerken, zal dit ook niet gebeuren. De gegevens kunnen in een aantal gevallen dus geanonimiseerd worden of versleuteld. Vaak worden de data-analyses verricht voor wetenschappelijk of statistisch onderzoek. De persoonsgegevens worden dus verder verwerkt, maar alleen wanneer de verdere verwerking overeenkomt met het doel waarvoor de persoonsgegevens zijn verstrekt.

Informatie en Servicecentrum;

De afdeling Informatie en Servicecentrum (ISC), is de afdeling die zeer dicht bij de burger staat en het belang van de burger zo goed mogelijk tracht te behartigen. Het behartigen van uw belang door de afdeling Informatie en Servicecentrum gebeurt al zodra u contact opneemt met de gemeente Oosterhout. Wanneer u contact opneemt met de gemeente Oosterhout (denk hierbij aan het aanvragen van een voorziening, het afhalen van een paspoort of het telefonisch doorgegeven van een onderhoudsverzoek) wordt u geholpen door deze afdeling. Alle individuele verstrekkingen op basis van de:

- Wet Maatschappelijke ondersteuning,
- Participatiewet,
- Jeugdhulpvoorzieningen
- De eerste lijn (KCC)
- De unit Handhaving en Vergunningen valt ook onder deze afdeling.

Grondslag voor verwerking:

Deze afdeling verwerkt persoonsgegevens op basis van een wettelijk voorschrift, toestemming of in het kader van de uitvoering van een taak van algemeen belang of uitoefening van openbaar gezag. De werkzaamheden van de unit Handhaving en Vergunningen zullen vaak vallen onder het uitoefenen van openbaar gezag. Hierbij is te denken aan het uitoefenen van controlebevoegdheden. De werkzaamheden van de unit Burgerzaken zijn altijd gebaseerd op een specifieke wettelijke grondslag. Hierbij is te denken aan de Wet basisregistratie personen. Het uitvoeren van een wettelijke plicht kan ook samenhangen met een verzoek vanuit de burger. Een voorbeeld hiervan is wanneer de burger een voorziening aanvraagt op basis van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Gezien de grote hoeveelheid van persoonsgegevens die de afdeling verwerkt is er een speciaal protocol opgesteld. Voor verdere informatie over de verwerking van persoonsgegevens in het sociaal domein kunt u het protocol raadplegen. ([Privacy-protocol toegang sociaal domein⁴](#))

Regionale Servicediensten;

De afdeling Regionale Servicediensten bestaat uit slechts een unit, de unit Equalit. Equalit draagt zorg voor het ICT-beheer van de gemeente Oosterhout. Equalit verzorgt ook voor een aantal andere (deel) gemeenten voor een beveiligd digitaal platform waarbinnen de persoonsgegevens van de burger worden opgeslagen. De samenwerking met andere gemeenten zorgt voor de uitwisseling van kennis en ervaring. Naast het creëren van digitale omgevingen zorgt Equalit ook voor de informatiebeveiliging voor andere (deelnemende) gemeenten.

Grondslag voor verwerking:

Middels het netwerk dat door Equalit wordt gefaciliteerd en onderhouden worden alle verzamelde persoonsgegevens digitaal veilig opgeslagen. De AVG geeft elke verwerkingsverantwoordelijke (instelling / bedrijf of persoon dat / die gegevens verwerkt) de verplichting een zekere mate van technologische waarborging te bieden. De gemeente Oosterhout garandeert deze waarborging door het hanteren van de BIG als maatstaf. Vanaf 2020 wordt dit de BIO. Dit normenkader is goedgekeurd door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Meer informatie over de BIG (na 2020 de BIO) is te vinden op de website van [Vereniging Nederlandse Gemeenten \(VNG\)](#).⁵

⁴ <https://www.oosterhout.nl/metamenu/over-de-gemeente/privacy/privacy-sociaal-domein/>

⁵ <https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/project/baseline-informatiebeveiliging-overheid/>

Samenleving en Stadsbeheer;

De afdeling Samenleving en Stadsbeheer draagt zorg voor de beleidsontwikkelingen, werkvoorbereiding en evaluatie met betrekking tot meerdere onderwerpen. Hierbij is te denken aan alle gemeentelijke accommodaties met betrekking tot cultuur zoals de Bussel, de Warande en het Openluchttheater. Maar ook onderwijs, leerplicht, de voorschool leerlingenvervoer, onderwijshuisvesting en de maatschappelijke zorg vallen onder deze afdeling.

Grondslag voor verwerking:

Samenleving en Stadsbeheer faciliteert voor de in het publiek toegankelijke voorzieningen en geeft uitvoering aan de jeugdwet. De uitvoering van deze taken kunnen zowel voortvloeien uit een wettelijke verplichting als het behartigen van het algemeen belang. De burger is er immers bij gebaat dat deze voorzieningen worden aangeboden. Wanneer gebruik wordt gemaakt van de gemeentelijke accommodaties of een voorziening, zal de verwerking van de persoonsgegevens op basis van toestemming of een overeenkomst plaatsvinden. Hierbij is te denken aan het sluiten van een koopovereenkomst of een zorgovereenkomst. We spreken van een koopovereenkomst wanneer er bijvoorbeeld een toegangskaartje bij de Waranda wordt gekocht.

Bedrijfsvoering;

Deze afdeling is vooral gericht op de bedrijfsvoering van de gehele organisatie op gebied van personeel en organisatie, communicatie, (documentaire) informatievoorziening, juridische zaken, informatie- en vastgoedcoördinatie, kabinet, gebouwen en installaties, facilitaire zaken, administratie, centrale inkoop en bestuurs- en directiesecretariaat.

Grondslag voor verwerking:

Ook binnen deze afdeling zijn de grondslagen terug te vinden in een wettelijke verplichting. De unit juridische zaken, functioneel beheer en personeelszaken verwerken alleen persoonsgegevens op grond van een wettelijke basis. Hierbij is te denken aan:

- het verwerken van gegevens door de juridische zaken wanneer er bezwaar wordt gemaakt tegen een besluit; of
- in het kader van een samenwerking waarbij gegevens uitgewisseld worden met een extern bedrijf wat namens de gemeente Oosterhout gegevens verwerkt. Dit uitwisseling en alle afspraken hierover worden vastgelegd in een verwerkingsovereenkomst; of
- het gebruik van nieuwe software om een het gewenste beveiligingsniveau te voldoen.

Stadsontwikkeling;

De afdeling Stadsontwikkeling houdt zich bezig met alle voorzieningen in het belang van de fysieke leefomgeving. Hieronder valt: het opstellen van planmatig onderhoud van het bestaande openbaar gebied, het herinrichten van het bestaande openbaar gebied, het ontwikkelen van nieuw woon- en werkgebieden. Hierin zijn verschillende disciplines betrokken: stedenbouw, huisvesting, verkeer, milieu, waterhuishouding, economische zaken, groen, bodem, monumenten en archeologie. Deze afdeling zorgt ervoor dat de gemeente Oosterhout er goed onderhouden uitziet en nieuwe ontwikkelingen mogelijk maakt. In een bestemmingsplan ligt het toegestane gebruik van gebouwen en grond vast.

Grondslag voor verwerking:

De afdeling Stadsontwikkeling voert taken uit in het kader van het algemeen belang. Dit zijn overheidshandelingen waar de samenleving als geheel van profiteert. Denk aan het aanleggen van een goede infrastructuur. Daarnaast voert deze afdeling ook handelingen uit om te voldoen aan wettelijke verplichtingen. Zoals het vaststellen van bestemmingsplannen en verkeersbesluiten en de daarbij horende juridische procedures.

Extra informatie of vragen?

Indien u vragen heeft over de verwerking van uw persoonsgegevens door de gemeente Oosterhout, kunt u te allen tijde contact opnemen met de functionaris gegevensbescherming (FG) van de gemeente Oosterhout. De functionaris gegevensbescherming houdt toezicht op de bescherming van de persoonsgegevens binnen de Gemeente Oosterhout. De functionaris gegevensbescherming is te bereiken via het algemene nummer: 14 0162 of via het e-mailadres: j.kerremans@oosterhout.nl. Ook voor klachten over de wijze waarop de gemeente Oosterhout met uw persoonsgegevens om gaat kunt u terecht bij de functionaris gegevensbescherming. Naast het maken van een klacht heeft u als betrokkene meerdere rechten met betrekking tot de verwerking van uw persoonsgegevens. U kunt een verzoek indienen om van deze rechten gebruik te maken via het e-formulier op de website van de gemeente Oosterhout. De gemeente Oosterhout zal het verzoek beoordelen en op basis van uw verzoek een besluit nemen. Bent u het niet eens met het besluit dat u naar aanleiding van uw verzoek ontvangt? U geniet de mogelijkheid om bezwaar te maken tegen het besluit. Voor meer informatie over uw rechten en de mogelijkheid om bezwaar te maken kunt u de website van de gemeente Oosterhout raadplegen .

Wanneer u (na het maken van een klacht of bezwaar bij de gemeente Oosterhout) ontevreden bent over de handelingswijze van de gemeente Oosterhout kunt u een externe klacht indienen. Voor het maken van een externe klacht bij de nationale toezichthouder kunt u terecht bij de Autoriteit Persoonsgegevens en de Nationale ombudsman.